

I n n b e r e t n i n g

Gravfeltet på Feten seter i Hemsedal i juni 1946.

Oversiktsbilleder 1-2-3.

Etter anmodning av gårdbruker Anders Tröim, Tröim, Hemsedal, til Universitetets Oldsaksamling, som ønsket fjernet en gravhaug som nå lå i veien for den påbegynte låvebru til den nye låven og likeledes noen gravhauger i det nydyrkede jordstykke, ble undersøkelser og utgravning av disse foretatt den 10 - 16. juni 1946 av preparant L. Smedstad.

Gravhaugene ligger som kartskissen viser på Feten seter i den dyrkede mark like opp til stölen og like inntil Gröndöla, hvor Buliåni løper ut i denne. Her mötes Gröndalen, Bulidalen og Mörkdalen på 791 m.o.h. etter oppmålingskartet.

Haug 1.

Jord- og steinblandet haug, 12,40 m. diam., største höyde 0,96 m. Haugen har på mitten en forsenkning på 5 m. diam. og ca. 50 cm. fordykning fra mittre til vestre side og en dyp renne ut til östre side. Her såes tydelig en utvidelse av haugen sannsynlig jord fra det mittre parti av haugen, 12 m. ut fra låveveggen, retning låvebrua. Utgravning ble foretatt med 5 m. bredvsjakt fra vestre side mot mitten til vi stötte på ca. 1 m. tykt trekullag i ca. 2 x 2,5 m. utstrekning på nordre side av haugen og i höyde med bunnen i det för utgravde mittparti. Her ble funnet et jernstykke omtrent mitt i trekullaget. Selve mittpartiet bestod av store og små steiner, östre side sprett, men i vestre side en meget fyldig röys som tydelig viste spor etter å ha vært gravet i og dette gikk ca. 1 m. ned. Etter utvidelsen av sjakten og undersökelse av röysen tilbunns ble gravningen av-

sluttet. Gravhaugen og röysen fotografert.

Foto. 4-5-6.

Oppmålt K.H. 1.08

St.p.h. a. 1.65 = ÷ 0.57

" b. 0.84 = + 0.24

" c. 1.80 = ÷ 0.72

" x. 1.80 = ÷ 0.72

" 7 1.60 = ÷ 0.52

Kullag 1.33 = ÷ 0.25

Jernstk. 1.33 = ÷ 0.25

Haug 2.

Meget pen haug, 9 m. diam. 0.55 m. høy og flott ca. 100 m. fra låven i NÖ. retning. Haugen bestod for det meste av lös sandjord, kun spredte steiner iblant. Like under torven mrk. x ble funnet et jernstykke som ikke kunne sees å ha noe med selve graven å gjøre. Etter en forsiktig plangravning ble tilbake i det midtre parti en liten stein-grue. I kanten og ved fjernelsen av denne ble funnet små trekullrester og i kullaget et stk. av en pilespiss. Fortsatt gravning brakte intet resultat. Foto 7-8.

Oppmålt = 1.20 (K.H.)

Stp.h. a = 1,35 = ÷ 0,15

" b = 1,00 = + 0.20

" c = 1,55 = ÷ 0.35

" x = 1,55 = ÷ 0.35

" y = 1,45 = ÷ 0.25

Steiner = 1,45 = ÷ 0.25

Pilespiss = 1,58 = ÷ 0.38

Kullag = 1,58 = ÷ 0.38

Haug 3.

8,5 m. i diam. Störste høyde 0.89 m. 12 m. i vest

for haug 2.

Midt gjennom denne haug gikk en grøft ca. 1,5 m. bred, 70 cm. dyp i nord-ostlig retning fra x - y og markerte tydelig at denne haug var utgravet. For sikkerhets skyld ble en bredere og dypere sjakt gravet (utvidet på midten), men viste kun at i det midtre parti hadde det vært fylt med småstein.

Foto 10.

Oppmålt K.H. 1,24

Stp. h. a 1,32 = + 0.08

" b 0.86 = + 0,38

" c 1,75 = + 0,51

" x 1,75 = + 0.51

" y 1,65 = + 0.41

Haug 4.

8 m. i diam. 30 cm. høy og 30 m. NV for haug 3. Av denne haug var det bare en svak antydning i terrenget. Tröim fortalte at denne haug var utgravet for en del år siden av hans far. Ikke rørt.

Haug 5.

10,5 m. i diam. 0,83 m. høy, 18 m. vest for haug 4. I det midtre parti av denne haug var det et stort hul ca. 3 m. diam. 40 cm. dypt. Ved utvidelse og oprenskning kom tilsyne i den vestre side del av en steinsetning i form av en halvcirkel omkring det utgravde midtparti. Fotografert. Under steinsetningen kom tilsyne et tynt kullag. Ved utvidet gravning og midt i haugens side fremgikk at haugens øvre del består av torvjordblandet sandjord så et 3 cm. tykt lag lys grå sandjord, så et 20 cm. tykt lag rødbrun sandjord og under denne fast aur.

Oppmålt K.H. = 1,10

Stp. h. a = 1,42 = + 0,82

" b = 1,07 = + 0,03

" c = 1,90 = + 0,80

" x = 1,80 = + 0,70

" y = 1,90 = + 0,80

Kullag = 1,72 = + 0,62

Steiner = 1,40 = + 0,30

Haug 6.

Denne haug ble ikke utgravet da den lå i den nordre ende av den dyrkede marken og var meget pen. 11,2 m. i diam. ca. 1 m. høy med en liten forsenkning på nordre side fra midten av haugen. 19 m. nord fra haug 4. Foto 11 og 12.

Haug 7.

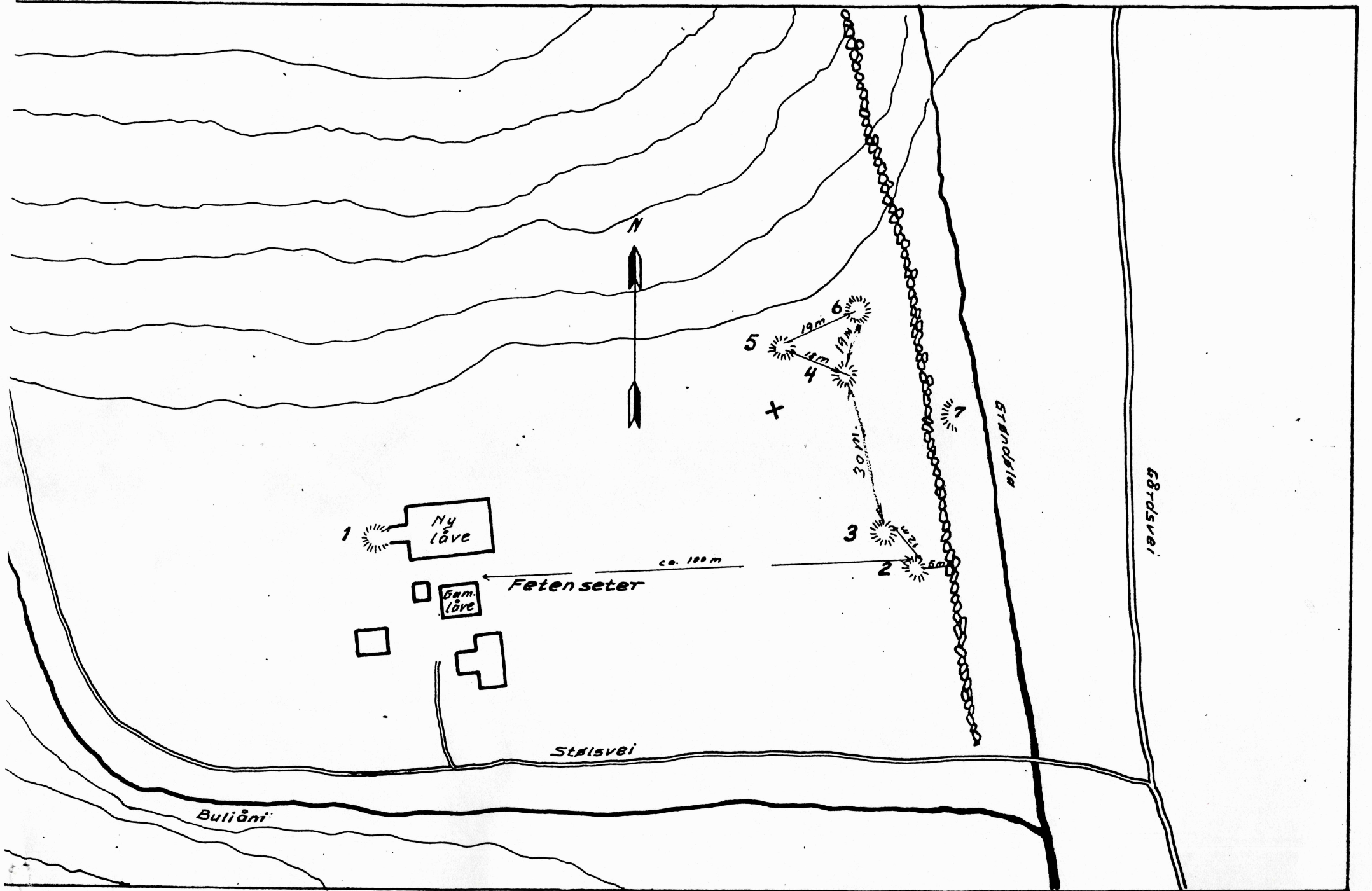
På andre siden av steingjerdet og 2 m. fra dette mellom haug 3 og 4 lå en liten rest av en steinhaug med bare den vestre side tilbake.

Videre ble opplyst at tidligere innsendte 2 pile-spisser ble funnet ved mrk. x på kartskissen under pløyning ca. 30 cm. under jordoverflaten og ca. 70 m. fra den nye låven i retning Sletti gård NÖ.

Eieren Anders Tröim er gjort bekjent med ved skr. fra Universitetets Oldsaksamling at haugene 1-5 kan fjernes, men haug 6 må ikke röres.

Oslo, juni 1946.

Louis Smedstad

Feten seter Hemsedal

Følger gjenstanden.

Gårdens navn: Feten stol under Trøyne

g.nr. 67

br.nr. 1

Gårdens eier:

Eirik Trøyne

postadr: 3560 Hemsedal

Gårdens bruker: -

postadr.: -

s., p., k., fylke: Hemsedal s., Gol p.,
Hemsedal k., Buskerud

Fornminnets art: II Funnsted for jernsverd.

Reg. v/: J. Resi

Dato: 12/7. 1976

Kontroll v/:

Dato:

Nr.: XI

Flyfoto: 1498 F8

Spesialkart:

Undersøkt v/:

Fotos:

76/113

Terrengets art. Utsikt: Setervoll i slale NØ-
helling SV for Grøndola. Skogkledd kulle
i NV, havgasse i V. Utsyn mot stols-
tinet i SV og ^{stet} kupert landskap nedover
Grøndalens Kvitingsann i SØ.

Lokalitetsnavn: Feten

Orienteringsoppgaver: 50 m NØ for drifts-
bygningen på stølen.

Fornminnets art og utstrekning:

Beskrivelse: På vollen der Louis Sme-
stad i 1946 grav ut 6 av de
7 gravhaugene som lå i N- og
Ø-delen, fant eieren i 1970
et jernsverd nærmere husa på
stølen. Vollen var nettopp planert
med bulldozer og det var ved
havganga etterpå at sverdet kom
for dagen, trolig slept med
fra en gravhaugtomt av den
dyptgående ploegen.

Sverdet, som er noe
fornrustet, er tveggjet og mangler
^{spissen} av bladet. Bladet er
nå 63 cm l; st. br. 7 cm

Tradisjon:

Tidligere funn på ~~brnn~~ Fetenstølen:

C. 27 437 a-b : 2 pilespisser av
jern. Gravfunn?

C. 27 436 : Spydspiss av jern, vik.t.
Funnet i liten høys.

Litteratur: Om gravfeltet : Ab. 1893
s. 175 og Viebe : Busk. amt s. 149,
u. Fetensateren i Grøndalen.
M. O. top. ark. : Frmt. juni 1946
V/ Louis Smestad u. Feten støl
i Bulidalen.

Anmerkninger:

(forts.)

Flyfoto: 1498 F8 Nr.: X2

k.: Hemsedal fylke: Buskerud

~~Grevel. med spaller: 12 cm
Hjaltet er 10 cm mellom
festene.~~

Sverdet er gave fra finneren
som ønsker foto av gjenstanden.

Brev og diplom
sendt 6/9.

Rat.

76/113

* FASTE FORNMINNER *

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING, FREDERIKSGT. 2, 0164 OSLO 1

FYLKE: Buskerud KOMMUNE: 0618 Hemsedal FORMMINNENR:

GNR: 67 GÅRD: Trøym

BNR: 1 FNR: BRUK: Fetenstøl

LOKALITET: Feten

ØK-KART: BH 069

FLYFOTO: 1498 F08

R-X-NR: X01

M711-KART:

KSYS: NORD(X):

ØST(Y):

HOH:

FORNMINNETS-ART: Gravhaug

ANT:

DAT:

FORNMINNETS-ART: Funnsted

ANT:

1

DAT:

EIER: Eirik Trøym, 3560 HEMSEDAL

GNR-BNR-BRUK: 67/ 1 Fetenstøl

REG AV: L. Resi, 12.07.1976

TERRENGETS ART:

Setervollen i slak NØ-helling SV for Grøndøla. Skogkledd kolle i NV, havnehage i V. Utsyn mot Stølstunet i SV og over kupert landskap nedover Grønsdalen mot Kvitingsvann i SØ.

ORIENTERING:

Inntil og V for driftsbygningen på Stølen og 50 - 150m NØ for samme. 150m NV for brua over grøndøla på Bulidalsveien.

FORNMINNEBESKRIVELSE:

På den nåværende dyrka marka lå

- 1) 7 gravhauger, de var lave og vide, st d 12m st h 1m. Den ene som lå like v elvebredden var bygd av stein. En av haugene lå inntil og V for driftsbygningen på Stølen, mens resten fordelte seg langs det NV-SØ-gående steingjerdet mot gårdsveien og elva og i det N-lige hjørnet av vollen. I 1946 ble 6 av de 7 haugene utgravd av UO v/Lois Smestad (se litteratur). Deretter ble vollen pløyd opp. I 1970 foregikk bakkeplanering med bulldozer. Ikke spør etter haugene på vollen idag.
- 2) På den samme vollen, men lenger SV på jorden, nær knekken, ca 50m NØ for driftsbygningen på Stølen, fant eiern i 1970 under harving etter bakkeplanering et jernsverd, trolig slept med fra ei gravhaugtomt av den dypgående ploegen. Sverdet, som er noe forrustet er tveegget, odden mangler. Bladets mål l, 63cm st.br. 7cm. Sverpets l m/hjalter: 12cm. Sverdet er gitt fra finneren som ønsker foto av gjenstanden. Levert avdelingskonsevtor 12.08.1976.

FUNN: Fetenstølen: C 27437 a - b: 2 pilespisser av jern. C 27436: Spydspiss a jern, vik.t. Funnet i liten røys.

LITTERATUR:

Om gravfeltet: Ab 1893 s 175 og Vibe: Busk. ant s 149, u Føtensøteren i Grøndalen. UO top.ark: Innb juni 1946 v/Lois Smestad u Fetenstøl i Bulidalen.